

Konsolidovaná výročná správa

Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

za rok 2022

Silvia Hroncová
ministerka kultúry Slovenskej republiky

September 2023

Obsah

Obsah	2
I. Úvod	3
II. Identifikácia kapitoly Ministerstva kultúry Slovenskej Republiky	3
2. 1 Postavenie ministerstva a pôsobnosť ministerstva	3
III. Hlavné úlohy ministerstva	5
IV. Organizácie v pôsobnosti rozpočtovej kapitoly MK SR	7
4.1 Organizácie vo vecnej pôsobnosti sekcie médií, audiovizie a autorského p	8
4.2 Organizácie vo vecnej pôsobnosti sekcie kultúrneho dedičstva	9
4.3 Organizácie vo vecnej pôsobnosti sekcie umenia a štátneho jazyka	14
V. Informácie u fungovaní Ministerstva kultúry SR.....	188
VI. Záver	200

I. Úvod

Konsolidovaná výročná správa rozpočtovej kapitoly Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej „ministerstvo kultúry, resp. MK SR“) je vypracovaná na základe zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

Konsolidovaná výročná správa MK SR obsahuje základné údaje o rozpočtovej kapitole MK SR, jej postavenie, pôsobnosť, úlohy ministerstva a organizácií v jej riadiacej pôsobnosti, ciele a ich plnenie, hodnotenie výsledkov rozpočtového hospodárenia MK SR a jeho rozpočtových a príspevkových organizácií, majetkovú pozíciu kapitoly a základné informácie z konsolidovanej účtovnej závierky kapitoly MK SR.

Konsolidovaná výročná správa a Konsolidovaná účtovná závierka MK SR za rok 2022 je zverejnená v registri účtovných závierok.

II. Identifikácia kapitoly Ministerstva kultúry Slovenskej Republiky

Ministerstvo kultúry je rozpočtová organizácia, ktorá je svojimi príjmami a výdavkami napojená na štátny rozpočet Slovenskej republiky. Je právnickou osobou, ktorá v právnych vzťahoch vystupuje vo svojom mene alebo v mene Slovenskej republiky, ak to ustanovujú osobitné predpisy. Sídлом ministerstva kultúry je Bratislava.

MK SR postupuje pri svojej činnosti a hospodárení v zmysle zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov.

2. 1 Postavenie ministerstva a pôsobnosť ministerstva

Názov ministerstva:	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
Sídlo:	Nám SNP č. 33, 813 31 Bratislava
IČO:	00165182
Tel.:	+421 2 20482 111
WEB:	www.mksr.sk
Minister:	Silvia Hroncová

Štátny tajomník 1:

Matúš Bieščad

Štátny tajomník 2:

Viera Leščáková do 31.5.2023

Generálny tajomník služobného úradu:

Lujza Oravcová

Ministerstvo kultúry je ústredným orgánom štátnej správy pre štátny jazyk, ochranu pamiatkového fondu, kultúrne dedičstvo a knihovníctvo, umenie, autorské právo a práva súvisiace s autorským právom, kultúrno-osvetovú činnosť a ľudovú umeleckú výrobu, prezentáciu slovenskej kultúry v zahraničí, vzťahy s cirkvami a náboženskými spoločnosťami, médiá a audiovizu a podporu kultúry národnostných menšín.

MK SR tiež metodicky riadilo činnosť slovenských inštitútov v zahraničí v oblasti ich kultúrneho pôsobenia. Súčasne MK SR zabezpečovalo výkon štátneho odborného dohľadu a kontrolu dodržiavania zákonných povinností na zverenom segmente výkonu štátnej správy.

MK SR plnilo v roku 2022 úlohy vyplývajúce z právnych predpisov, Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na roky 2020 – 2024, Plánu práce vlády Slovenskej republiky na rok 2022, Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2022, uznesení vlády Slovenskej republiky a úlohy vyplývajúce z poradných orgánov vlády Slovenskej republiky, Národnej rady Slovenskej republiky, ako aj viaceré operatívne úlohy súvisiace s pôsobnosťou a výkonom štátnej správy v rezorte kultúry a riešením mimoriadnej situácie spôsobenej vznikom a šírením prenosného ochorenia COVID-19.

Zámerom rozpočtovej politiky MK SR v roku 2022 bolo finančne zabezpečiť plnenie rozhodujúcich úloh v oblastiach svojej pôsobnosti, bežných prevádzkových potrieb rozpočtových a príspevkových organizácií, schválených priorít rezortu, ako aj eliminovať negatívne finančné dopady súvisiace s prijatými opatreniami slúžiacimi na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosného ochorenia COVID-19 v rezorte kultúry.

Ministerstvo kultúry sa organizačne člení na sekcie, odbory, oddelenia a osobitné organizačné útvary. Minister kultúry môže zriadiť samostatný odbor, samostatné oddelenie, alebo iný osobitný organizačný útvar ministerstva.

Konsolidovaný celok MK SR dosiahol za rok 2022 priemerný prepočítaný počet zamestnancov podľa údajov z jednotlivých IÚZ 4 533,4 zamestnancov, z toho 526 riadiacich.

V rozpočtových organizáciách bol priemerný prepočítaný stav zamestnancov 1 151,2, z toho 155 riadiacich a v príspevkových organizáciách 3 382,2 zamestnancov, z toho 371 riadiacich.

III. Hlavné úlohy ministerstva

V roku 2022 plnilo ministerstvo úlohy vyplývajúce zo strategických materiálov Ministerstva kultúry:

- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na roky 2020 – 2024
- Plán práce vlády Slovenskej republiky na rok 2022
- Plán legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2022
- Akčný plán na roky 2021 – 2022 k Stratégii ochrany pamiatkového fondu na roky 2017 – 2022

Taktiež plnilo úlohy v oblasti legislatívnej činnosti, tvorením návrhov zákonov, vyhlášok, opatrení a pod.

Okrem uvedených úloh plní ministerstvo kultúry v rámci svojej pôsobnosti tieto ďalšie úlohy:

- a. vypracúva koncepciu štátnej kultúrnej politiky, koncepciu starostlivosti o štátny jazyk, koncepciu ochrany pamiatkového fondu a určuje hlavné smery a stratégiu ochrany kultúrnych pamiatok, pamiatkových území, archeologických nálezov a archeologických nálezísk, koncepciu ochrany a rozvoja nehmotného kultúrneho dedičstva, tradičnej ľudovej kultúry a miestnej a regionálnej kultúry, koncepciu ochrany a rozvoja kultúrnych aktivít zdravotne postihnutých alebo inak znevýhodnených skupín obyvateľstva, programy podpôr na ochranu a obnovu územia zapísaného v Zozname svetového dedičstva a zabezpečuje ich koordináciu a kontrolu uskutočňovania, návrhy zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov v oblastiach, ktoré patria do pôsobnosti ministerstva, návrh na vyhlásenie pamiatkovej rezervácie, koncepciu mediálnej výchovy, vyhlasuje kodifikovanú podobu štátneho jazyka, pamiatkovú zónu a mení a zrušuje toto vyhlásenie, dokument alebo súbor knižničných dokumentov za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond a zrušuje toto vyhlásenie z mimoriadnych dôvodov, vedie

Register múzeí a galérií, Register predmetov kultúrnej hodnoty, Zoznam knižníc Slovenskej republiky, evidenciu cirkví a náboženských spoločností a právnických osôb, ktoré odvodzujú svoju právnu subjektivitu od cirkví a náboženských spoločností podľa osobitného predpisu, evidenciu slovenských audiovizuálnych diel, evidenciu slovenských zvukových záznamov, evidenciu slovenských multimediálnych diel, evidenciu osôb pôsobiacich v audiovizii a register nezávislých producentov, ďalšie evidencie, ak tak ustanoví zákon, zoznam periodickej tlače.

- b. vykonáva ústredný štátny dohľad na úseku ochrany pamiatkového fondu prostredníctvom Pamiatkovej inšpekcie ministerstva, ústredný štátny dohľad nad ochranou kultúrneho dedičstva a knihovníctva, štátny dohľad na úseku ochrany štátneho jazyka, kontrolu ochrany a starostlivosti o územie zapísané v Zozname svetového dedičstva, dohľad nad výkonom kolektívnej správy práv podľa zákona č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších predpisov, dohľad a kontrolu nad dodržiavaním povinností vyplývajúcich z osobitných predpisov,
- c. rozhoduje o žiadosti o povolenie na dočasný vývoz národnej kultúrnej pamiatky, žiadosti o povolenie na trvalý alebo dočasný vývoz zbierkového predmetu, alebo predmetu kultúrnej hodnoty vrátane žiadosti o zmenu účelu dočasného vývozu, udelení a odňatí oprávnenia na výkon kolektívnej správy práv podľa autorského zákona,
- d. udeľuje a odníma oprávnenie na vykonávanie archeologického výskumu a odníma osvedčenie o osobitnej odbornej spôsobilosti na vykonávanie pamiatkového výskumu a predlžuje jeho platnosť, súhlas na dočasný vývoz historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu, súhlas na trvalý vývoz dokumentu alebo súboru knižničných dokumentov, ktorý by pre jeho mimoriadnu hodnotu bolo možné navrhnúť na vyhlásenie za historický knižničný dokument a historický knižničný fond,
- e. utvára podmienky dotačného a viac zdrojového systému financovania v oblasti kultúry, podmienky na informatizáciu knižníc a ich zapojenie do verejného informačného systému, právne a organizačné podmienky na zabezpečenie a rozvoj knižničného systému, legislatívne podmienky na rozvoj múzeí a galérií,
- f. vydáva rozhodnutia v správnom konaní o uložení pokút podľa osobitných predpisov,

- g. riadi a kontroluje výkon štátnej správy v rezorte kultúry,
- h. navrhuje národnú kultúrnu pamiatku alebo pamiatkové územie na zápis do Zoznamu svetového dedičstva,
- i. plní úlohy spojené s navrátením nezákonne vyvezených kultúrnych pamiatok a predmetov kultúrnej hodnoty podľa osobitných predpisov,
- j. registruje cirkvi a náboženské spoločnosti a rozhoduje o zrušení takejto registrácie,
- k. podporuje tvorbu a verejnú prezentáciu výsledkov osvetovej činnosti v Slovenskej republike a v zahraničí,
- l. poskytuje dotácie z prostriedkov štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok podľa osobitného predpisu,
- m. plní úlohy vyplývajúce z Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky pre aktuálne obdobie, Plánu práce vlády Slovenskej republiky, plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky, uznesení vlády Slovenskej republiky a úlohy vyplývajúce z poradných orgánov vlády i Národnej rady Slovenskej republiky, ako aj iné operatívne úlohy.

IV. Organizácie v pôsobnosti rozpočtovej kapitoly MK SR

Kapitolu MK SR tvorí Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky ako ústredný orgán štátnej správy - samostatná štátna rozpočtová organizácia a 30 ďalších organizácií v jeho pôsobnosti (6 štátnych rozpočtových organizácií a 24 štátnych príspevkových organizácií.)

PČ	Názov účtovnej jednotky		IČO
1	Ministerstvo kultúry SR	RO	00165182
2	ŠVK KE	RO	00164674
3	ŠVK Prešov	RO	00164682
4	Univerzitná knižnica	RO	00164631
5	Medzinárodný dom umenia pre deti Bibiana	RO	00682357
6	Pamiatkový úrad SR	RO	31755194
7	Slovenská národná knižnica Martin	RO	36138517
8	Ústredie ľudovej umeleckej výroby	PO	00164429
9	Národné osvetové centrum	PO	00164615

10	Divadelný ústav	PO	00164691
11	Slovenská filharmónia BA	PO	00164704
12	Slovenská národná galéria	PO	00164712
13	Slovenské národné múzeum	PO	00164721
14	Slovenské národné divadlo	PO	00164763
15	Slovenský ľudový umelecký kolektív	PO	00164780
16	Umelecký súbor Lúčnica	PO	00164828
17	Hudobné centrum	PO	00164836
18	Štátna filharmónia Košice	PO	00164844
19	Slovenská ústredná hvezdáreň	PO	00164852
20	Divadlo Nová scéna	PO	00164861
21	Štátny komorný orchester Žilina	PO	00228672
22	Slovenské centrum dizajnu	PO	00699993
23	Slovenský filmový ústav	PO	00891444
24	Slovenské technické múzeum Košice	PO	31297111
25	Štátne divadlo Košice	PO	31299512
26	Literárne informačné centrum	PO	31752381
27	ŠVK BB	PO	35987006
28	Štátna opera	PO	35989327
29	SKN M. Hrebendu v Levoči	PO	37780387
30	Tanečné divadlo Ifju Szivek	PO	31796796
31	Kunsthalle Bratislava	PO	52832171

4.1 Organizácie vo vecnej pôsobnosti sekcie médií, audiovizie a autorského práva

Slovenský filmový ústav – SFÚ je jediná štátna organizácia pôsobiaca v oblasti audiovizie na Slovensku. Jej súčasťou je filmový archív, ktorý je v zmysle rozhodnutia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky špecializovaným verejným archívom. Tvoria ho jedinečné filmové a s filmom súvisiace archívne fondy a zbierky, ktoré sú základom audiovizuálneho dedičstva Slovenskej republiky a sprostredkovane aj súčasťou európskeho audiovizuálneho dedičstva. Svojimi činnosťami SFÚ tieto zbierky odborne spracováva, ošetruje, renovuje, katalogizuje a sprístupňuje, čím naplňa svoje základné poslanie a vytvára

odborné zázemie pre ďalšie vedecké, výskumné a osvetové činnosti. V oblasti kinematografie a audiovizuálnej kultúry má nezastupiteľné miesto vo verejnej prezentácii, popularizácii a propagácii súčasnej slovenskej kinematografie a jej hodnôt na Slovensku aj v zahraničí.

Vláda SR schválila návrh aktualizácie Projektu systematickej obnovy audiovizuálneho dedičstva SR na roky 2019 – 2021. Cieľom aktualizácie je pokračovanie plnenia úloh súvisiacich s ochranou audiovizuálneho dedičstva SR s ohľadom na aktuálny stav a vývoj technológií.

V roku 2022 boli požiarom v digitalizačnom pracovisku poškodené stroje a zariadenia, časť inžinierskych sietí, omietka a podlahy. Škoda je predmetom naceňovania v súčinnosti s poisťovňou. Niektoré stroje a zariadenia boli k 31.12.2022 na základe odborných posudkov vyradené z používania z dôvodu ich poškodenia požiarom, čo znamenalo pokles hodnoty majetku v nadobúdacích cenách. Vzhľadom k stavu objektu Kina Lumiere na Špitálskej ul.č.4 v Bratislave má organizácia vytvorenú opravnú položku v celkovej výške 414 500,- €. Opravy sú plánované na letné mesiace 2023. Časť kapitálových výdavkov už v roku 2022 poskytlo MK SR, kde bola zabezpečená projektová dokumentácia a verejné obstarávanie na zhotoviteľa stavby.

4.2 Organizácie vo vecnej pôsobnosti sekcie kultúrneho dedičstva

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky - ťažisko prác pamiatkového úradu Slovenskej republiky v roku 2022 sa sústredilo predovšetkým na zabezpečenie výkonu štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu, a to hlavne vydávaním rozhodnutí, záväzných stanovísk a odborných vyjadrení a stanovísk k jednotlivým požiadavkám oprávnených osôb.

Pokračovala realizácia dlhodobých úloh PÚ, najmä Revízia Ústredného zoznamu pamiatkového fondu SR a príprava Súpisu národných kultúrnych pamiatok, ako aj revízia pamiatkových území. Pamiatkový úrad aktívne pracoval na realizácii dlhodobého projektu Digitálny pamiatkový fond. V priebehu sledovaného obdobia pokračoval v realizácii projektu Pro Monumenta – prevencia údržbou, zlepšuje sa poznanie o aktuálnom stave vybraných nehnuteľných kultúrnych pamiatok.

MK SR poverila Úrad projektom Plán obnovy a odolnosti, Komponent 2: Obnova budov / Reforma zvýšenia transparentnosti a zefektívnenia rozhodnutí Pamiatkového úradu SR. S týmto dvojročným projektom (do konca roka 2023) bolo spojené nutné zabezpečenie

veľkého počtu nielen zamestnancov, ale tiež technického zabezpečenia, priestorov, IT vybavenia a vozového parku.

V roku 2022 prebehlo komplikované verejné obstarávanie, ktorým bolo riešené zabezpečenie obnovy fasád budovy v správe Úradu na Hviezdoslavovom nám. v Bratislave, kde sídli Veľvyslanectvo USA. Obnovenie fasády budovy bolo úspešne zrealizované v určenom termíne. Urýchlená realizácia pomohla stabilizovať rozpočet Úradu z dôvodu zastavenej platby nájomného zo strany Veľvyslanectva USA, ktoré bolo plánovaným príjmom.

Úrad navrhol zriadenie príspevkovej organizácie Centrum pre pamiatky, ktorá by mala pokrývať vedeckú, výskumnú a inú odbornú činnosť v súvislosti s reštaurovaním, preventívnou údržbou a niektorými ďalšími odbornými činnosťami. Prípravu vzniku tejto organizácie po stránke ekonomickej, prevádzkovej, odbornej a právnej Úrad pripravoval v spolupráci s MK SR, s externými analytikmi ale aj s ďalšími organizáciami a inštitúciami z oblasti kultúry.

Hodnota majetkových účtov oproti roku 2021 výrazne vzrástla zaradením samostatných hnutelných vecí a TZ budovy v Banskej Štiavnici z finančných prostriedkov projektu Pro Monumenta II, TZ budovy Veľvyslanectva USA a TZ Červeného Kláštora z finančných prostriedkov projektu Červený Kláštor znovuzrodený.

V Úrade v roku 2022 prebiehala naraz implementácia viacerých veľkých projektov, ktoré na jednej strane zaťažovali bežný chod Úradu a jeho rozpočet výdavkami, ktoré nie je možné refundovať z projektových rozpočtov, na druhej strane ich implementácia a výsledky sa využívajú pre účely reformy.

Múzeá a galérie

Ministerstvo kultúry je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť múzeí a galérií. V zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR sú štátne príspevkové organizácie **Slovenské národné múzeum, Slovenské technické múzeum a Slovenská národná galéria**.

Uvedené múzeá a galéria sú vrcholné zbierkotvorné, vedecko-výskumné, metodické a kultúrno-vzdelávacie inštitúcie s celoštátnou pôsobnosťou, ktorých poslaním je nadobúdať, odborne spravovať, prezentovať a ochraňovať zbierkové predmety tvoriace významnú súčasť

kultúrneho dedičstva. Pri výkone základných odborných múzejných a galerijných činností zabezpečujú aj výkon metodologickej činnosti pre sústavu múzeí a galérií v SR.

V decembri 2022 sa zakončil viac ako dvadsaťročný proces rekonštrukcie a modernizácie Slovenskej národnej galérie.

Knižnice a knižničná činnosť

Ministerstvo kultúry vykonáva štátnu správu v oblasti knižničného systému, ochrany historických knižničných dokumentov a historických knižničných fondov. V zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva kultúry sú **Slovenská národná knižnica v Martine**, univerzálne vedecké knižnice – **Univerzitná knižnica v Bratislave**, **Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici**, **Štátna vedecká knižnica v Košiciach**, **Štátna vedecká knižnica v Prešove** a špeciálna knižnica **Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči**.

Ich základným poslaním je zabezpečiť prostredníctvom knižnično-informačných služieb kultúrne, informačné, vedeckovýskumné a vzdelávacie potreby verejnosti a podporovať ich celoživotné vzdelávanie, nezávislé rozhodovanie a duchovný rozvoj.

Slovenská národná knižnica je konzervačnou a depozitnou knižnicou Slovenskej republiky a národnou bibliografickou agentúrou. Zhromažďuje, odborne spracúva a ochraňuje a sprístupňuje domáce a zahraničné slovacikálne dokumenty, je pracoviskom na literárno-archívnu, literárno-múzejnú a biografickú dokumentáciu, výskum, ochranu a podporu slovenskej kultúry a literatúry. Spravuje a ochraňuje historické knižničné dokumenty a historické knižničné fondy, je národným pracoviskom pre oblasť reštaurovania, konzervovania a digitalizácie knižničných dokumentov. Zvýšenie hodnoty nehmotného majetku predstavoval nákup podporných aplikácií na rozvoj digitálnej knižnice. Na základe zmluvy medzi Úradom vlády SR a Slovenskou národnou knižnicou Martin bol poskytnutý nenávratný finančný príspevok na realizáciu individuálneho projektu „Slovenská digitálna knižnica – detašované pracovisko SNK Vrútky“ na vybudovanie digitalizačného pracoviska na digitalizáciu rukopisov a tlačí s cieľom zabezpečenia ochrany a dlhodobého uchovania kultúrneho dedičstva na Slovensku.

Národné osvetové centrum ako štátna príspevková organizácia ministerstva kultúry zabezpečuje funkciu celoslovenského odborného-metodického pracoviska pre kultúrnoosvetovú činnosť, kde podporuje rozvoj kultúrnych, kultúrno-osvetových neprofesionálnych umeleckých aktivít v miestnych a regionálnych podmienkach, a to najmä prostredníctvom teoreticko-koncepčnej činnosti, poradensko-vzdelávacej činnosti, záujmovej umeleckej činnosti, informačno-dokumentačnej činnosti, výskumu a štatistiky kultúry, edičnej a vydavateľskej činnosti, výstavnej a prezentačnej činnosti. Činnosť NOC zahŕňa aj pôsobenie Európskeho kontaktného bodu a Multifunkčného kultúrneho centra V- klub. V oblasti záujmovej činnosti zabezpečuje odborné poradenstvo a metodickú pomoc, vypracúva projekty a spolupodieľa sa na súťažných a prehliadkových aktivitách, významných celoštátnych podujatiach, odborne garantuje celoštátne súťaže ZUČ, eviduje, dokumentuje a ochraňuje tradičnú ľudovú kultúru a dbá na jej využitie v kultúrno-osvetovej činnosti.

Zabezpečuje, buduje, ochraňuje a napomáha rozvíjať duchovný rozvoj občanov a živej neprofesionálnej kultúry, ktorá je súčasťou nehmotného kultúrneho dedičstva na Slovensku.

Slovenská ústredná hviezdáreň v Hurbanove patrí medzi historicky najstaršie a najvýznamnejšie inštitúcie vedecko-kultúrneho charakteru na Slovensku. Jej poslaním je cieľavedomou činnosťou zhromažďovať, vedecky a odborne spracovávať poznatky z astronómie a príbuzných prírodných vied za účelom ich sprístupňovania širokej verejnosti. SÚH v súlade s predmetom svojej činnosti priebežne zabezpečuje úlohy v oblasti múzejnej činnosti, expozičnej, výstavnej a prezentačnej činnosti, ale tiež v oblasti metodicko-odborných, poradenských, konzultačných a vzdelávacích činností, v oblasti edičnej a vydavateľskej činnosti. Ďalej pôsobí v oblasti zahraničnej spolupráce a medzinárodných vzťahov a v oblasti vedecko-výskumnej činnosti.

Ústredie ľudovej umeleckej výroby je organizácia s celoštátnou pôsobnosťou. V zmysle platného zákona je inštitucionálnym vykonávateľom ochrany a rozvoja ľudovej umeleckej výroby ako zložky národného kultúrneho dedičstva. Zodpovedá za kontinuitu v uchovávaní poznatkov, zručností, kultúrnych a estetických hodnôt reprezentovaných živými remeslami a ľudovými umeleckými výrobami. Zosúladením procesov výstavnej, vzdelávacej, edičnej, múzejnej a knižničnej praxe s vývojom, starostlivosťou o ľudovú umeleckú výrobu a odbytom ľudových umeleckých výrobkov vytvára efektívny systém ochrany a rozvoja

ľudovej umeleckej výroby. Predmetom ochrany sú nehmotné kultúrne dedičstvo v podobe vedomostí a zručností uplatňovaných ľudovými výrobcami a ich súčasnými pokračovateľmi a estetické bohatstvo vzorov využívaných v práci s prírodnými materiálmi a hmotné kultúrne dedičstvo v zbierkovom fonde.

Umelecké súbory

V oblasti tradičnej ľudovej kultúry a jej interpretácie pôsobia v rámci rezortu kultúry tri organizácie, ktoré sa zameriavajú na jej scénické a umelecké spracovanie , a to:

Slovenský ľudový umelecký kolektív je prevažne zájazdovým telesom. Ťažisko jeho prezentačnej činnosti tak spočíva vo vystupovaní v teréne. Je to štátna profesionálna umelecká inštitúcia s celoslovenskou pôsobnosťou v oblasti umeleckého spracovania a interpretácie folklóru, ako aj v oblasti starostlivosti o tradičnú ľudovú kultúru Slovenska. SĽUK má aj vlastnú umeleckú scénu, ktorá okrem potreby naštudovania vlastných programov dáva možnosť organizovať aj vlastné predstavenia v domácom prostredí. S prihliadnutím na charakter telesa, dominantnou formou šírenia ľudovej kultúry je tvorba a prezentácia scénických programov čerpajúcich z etno- kultúrnych tradícií Slovenska. Prostredníctvom Centra pre tradičnú ľudovú kultúru plní funkciu kompetenčného centra vo vzťahu k implementácii Dohovoru UNESCO o ochrane nehmotného kultúrneho dedičstva a štátnej kultúrnej politiky v oblasti tradičnej ľudovej kultúry pre organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR, iné štátne organizácie, ako aj neštátne subjekty zaoberajúce sa tradičnou ľudovou kultúrou.

Umelecký súbor Lúčnica má významné postavenie v oblasti slovenskej kultúry. Jeho poslaním je vytvárať umelecké programy, ktoré rôznymi úrovňami štylizácie, spôsobmi interpretácie a umeleckého spracovania nadväzujú na folklórne prejavy a ktoré pristupujú k tradičnej ľudovej kultúre a národnej kultúre Slovenska ako k svojmu hlavnému inšpiračnému zdroju. Je to umelecká inštitúcia, ktorej poslaním je naštudovať, uchovávať a interpretovať ľudové tance, hudbu a spev zo všetkých regiónov Slovenska a pre všetky vrstvy obyvateľstva. Od roku 2014 bola k Umeleckému súboru Lúčnica začlenená organizačná zložka: Dom umenia Piešťany, čím sa jeho činnosť rozšírila o sprostredkovávanie umeleckých, kultúrno-spoločenských programov podporujúcich rozvoj a skvalitnenie predmetu činnosti a ich verejnú prezentáciu, vykonávanie výstavnej činnosti

a sprostredkovanie verejných filmových predstavení. Budova Domu umenia Piešťany sa stala v roku 2022 nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou. V septembri 2022 bol s účinnosťou od 1.1.2023 Dom umenia Piešťany delimitáciou prevedený z US Lúčnica na Slovenskú filharmóniu. V roku 2022 súbor zaradil do majetku kroje a ich súčasti, ktoré boli obstarané do nového reprezentačného programu. US Lúčnica dostala v roku 2022 do správy priestory v Hurbanových kasárňach, ktoré slúžia na nácvik tanečnej zložky.

Tanečné divadlo Ifjú Szivek je štátnou, profesionálnou umeleckou inštitúciou s celoslovenskou pôsobnosťou v oblasti umeleckého spracovania a interpretácie folklóru. Tvorivá, umelecká, prezentačná činnosť je zameraná na vytváranie umeleckých, výchovných a vzdelávacích programov, ktoré nadväzujú na tradičnú kultúru občanov maďarskej národnosti žijúcich na území Slovenskej republiky. Ďalej je zameraná na zachovanie, rozvoj a interpretáciu ľudových tancov, piesní, hudby ako i vokálnych a inštrumentálnych diel klasického dedičstva európskej hudobnej a tanečnej kultúry. Činnosť súboru je ďalej zameraná na verejné predvádzanie umeleckých, výchovných a vzdelávacích programov na vlastnej umeleckej scéne, mimo nej doma i v zahraničí; zachovávanie, dokumentácia a prezentovanie prejavov tradičnej ľudovej kultúry Maďarov a iných národností; príprava a vydávanie printových, zvukových, obrazových a iných multimediálnych nosičov a rozširovanie ich dokumentácie a propagácie svojej činnosti, ako aj výchovy a vzdelávania; organizácia festivalov, prehliadok; výskum v oblasti tradičnej kultúry a tanečného umenia. TDISZ je jediný maďarský umelecký kolektív na Slovensku s profesionálnou základňou a celoštátnou pôsobnosťou.

4.3 Organizácie vo vecnej pôsobnosti sekcie umenia a štátneho jazyka

Divadlá a divadelná činnosť

Do tejto kategórie patria divadlá v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva kultúry a to:

Slovenské národné divadlo plnilo stanovené ciele v súlade s kontraktom a štatútom SND aj napriek personálnym zmenám vo vedení organizácie. Divácky záujem udržiavalo inscenovaním nových titulov a uvádzaním inscenácií z repertoáru divadla, v ktorom bola zastúpená klasická svetová i súčasná tvorba, ako aj pôvodná slovenská tvorba. Plná prevádzka SND po covidovom období bola spustená od marca 2022. Okrem toho vykonávalo

podnikateľskú činnosť v oblasti gastroprevádzok a začalo s prípravou prevádzkovania parkoviska pri novej budove SND.

Divadlo Nová scéna pokračovalo v plnení vytýčených úloh z predchádzajúceho obdobia s orientáciou na uvádzanie hudobno-dramatických diel svetovej klasiky, pôvodných muzikálových titulov, operetného diela, žánrovo ľahších činoherných titulov. Dramaturgickú líniu obohatili inscenácie projektu Mladá nová scéna a rovnocenný priestor dostali aj inscenácie zamerané na detského diváka, či edukatívna práca s mládežou – diskusie po predstaveniach s odborníkmi a divákmi na dané témy. Prevádzka divadla už nebola obmedzená vyhlásením mimoriadnej situácie, čo značne ovplyvnilo zvýšenie výnosov ale aj nákladov divadla.

Štátna opera Banská Bystrica sa snaží uplatňovať takú dramaturgiu, aby oslovila čo najširšie divácke spektrum. Podarilo sa zostaviť programovú ponuku, ktorá oslovuje náročných divákov, ale aj divákov, ktorí sa so žánrami hudobno-dramatického divadla a tanca len zoznamujú. Dominuje žáner opery, nasledujú operety, tanečné a hudobno-dramatické tituly, ako aj klasický balet.

Štátne divadlo Košice (od 1.5.2023 – Národné divadlo Košice) je profesionálna kultúrna a umelecká inštitúcia s celoslovenskou pôsobnosťou, ktorej predmetom činnosti je naštudovanie diel pôvodnej slovenskej a svetovej dramatickej, hudobno - dramatickej, hudobnej a tanečnej tvorby a ich sprístupňovanie verejnosti s cieľom rozvíjať národnú divadelnú kultúru v SR a dôstojne reprezentovať slovenské divadelné umenie v zahraničí. Premiérové inscenácie priniesli do repertoáru divadla rôznorodé žánre aj rôzne divadelné postupy, čím sa podarilo naplniť potrebu rozmanitosti a prispieť k rastu všetkých troch umeleckých súborov a priniesť diela určené všetkým cieľovým skupinám.

Divadelný ústav je celoslovenskou odbornou inštitúciou, ktorá sa zaoberá komplexným výskumom, dokumentáciou a poskytovaním informácií vo vzťahu k divadelnej kultúre na Slovensku od vzniku prvej profesionálnej scény v roku 1920. Plní nezastupiteľnú úlohu v oblasti mapovania a výskumu profesionálnej divadelnej kultúry na Slovensku, v oblasti dokumentačnej činnosti, edičnej a vydavateľskej činnosti, výstavnej, prezentačnej a edukačnej činnosti a pod. Dokumentačná činnosť je zameraná na zhromažďovanie, odborné

spracovávanie, uchovávanie a sprístupňovanie archívnych, dokumentačných, knižničných, audiovizuálnych a scénografických historických zbierok a fondov o divadelnej kultúre na Slovensku. Vykonáva aj niektoré špecializované funkcie Archívu osobitného významu a je zaradený medzi špecializované verejné archívy Slovenskej republiky s akreditovaným pracoviskom výskumu a vývoja.

V dôsledku pandémie COVID-19 a následného zákazu organizovania verejných kultúrnych podujatí od 11. marca 2020 do marca 2022 museli organizácie rušiť svoju činnosť, utlmila sa aj práca v umeleckých súborov na domácom pódium aj výjazdy súborov.

Hudba a hudobná činnosť

V oblasti hudby v pôsobnosti sekcie umenia a kreativity vyvíjali činnosť 3 organizácie s vlastnými umeleckými súbormi – **Slovenská filharmónia, Štátna filharmónia Košice, Štátny komorný orchester Žilina** - štátne príspevkové organizácie, ktoré zabezpečovali koncertné vystúpenia tak doma ako aj v zahraničí so zreteľom na významné výročia a celospoločenské udalosti a realizáciu nových foriem práce s verejnosťou/publikom.

Do pôsobnosti MK SR prináleží aj **Hudobné centrum** ako odborné informačno-servisné a metodické pracovisko s vlastnou edičnou a organizačnou činnosťou v oblasti hudobnej kultúry. Je tiež organizátorom pravidelných i mimoriadnych koncertných podujatí doma i v zahraničí. Činnosť aj týchto organizácií bola značne ovplyvnená opatreniami v súvislosti s pandemiou.

Literatúra a knižná kultúra

Literárne informačné centrum (od 1.1.2023 - Slovenské literárne centrum) sa sústreďuje najmä na budovanie dokumentácie o súčasných procesoch prebiehajúcich v slovenskej literatúre a sprístupňovanie informácií o nich širokej slovenskej i zahraničnej verejnosti. Rovnako dôležitá je prezentácia slovenskej literatúry a vytváranie podmienok na jej šírenie, vydávanie a širšiu recepciu doma i v zahraničí. V oblasti dokumentačnej činnosti LIC pokračovalo v napĺňaní elektronickej databázy venovanej slovenským spisovateľom a ich tvorbe, ako aj prezentácii noviniek o súčasnej literatúre.

V súvislosti s inováciou webového sídla bola prezentácia slovenskej literatúry na internete obohatená o nové nástroje propagácie autorov a ich diel. Významnú postavbu

webového sídla LIC tvorí spustenie jeho anglickej verzie. Zároveň boli spustené nové on-line prezentácie slovenskej literatúry, ako aj ich autorské zápisníky.

Výtvarné umenie, fotografia, architektúra a dizajn

Slovenské centrum dizajnu je jediné odborné pracovisko v oblasti dizajnu s celoslovenskou pôsobnosťou, ktoré v rámci svojho predmetu činnosti plní úlohu dokumentačného, informačného, propagačného, konzultačného, výskumného, edičného a študijného pracoviska a zabezpečuje prezentáciu dizajnu v zahraničí. Činnosť centra charakterizovala intenzívna medzinárodná reprezentácia slovenského dizajnu, pokračovanie výskumu neprebádaných oblastí histórie dizajnu na Slovensku a záchrana diel historického dizajnu, propagácia súčasného a historického dizajnu pre väčšinového diváka na Slovensku a práca s rôznymi skupinami obyvateľstva vrátane odbornej verejnosti.

Národná cena za dizajn, najvyššia forma ocenenia v oblasti dizajnu, vyhlasovaná v spolupráci s MK SR od roku 1993 patrí ku kľúčovým aktivitám SCD.

BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti je špecializovaná organizácia zameraná na podporu rozvoja profesionálneho umenia pre deti. Tvorivo rozvíja teoretickú a praktickú činnosť doma i v zahraničí v oblasti umenia pre deti ako samostatného druhu umeleckej tvorby zameranej na výchovu detí umením a k umeniu.

Pracuje s profesionálnym umením určeným deťom a mládeži bez rozdielu náboženského vyznania, národnosti, úrovne talentu, či vzdelania, deťom zdravým i postihnutým. Rozvíja a šíri umeleckú tvorbu a knižnú ilustračnú tvorbu pre deti, podporuje skvalitňovanie detskej literatúry určenej všetkým vekovým kategóriám detí a mládeže doma aj v zahraničí v bohatom spektre druhov a žánrov. Pristupuje k rozličným témam špecifickým spôsobom, pričom využíva literatúru, výtvarné umenie, divadlo a hudbu.

Témy sú podávané prístupnou formou, deti majú možnosť objekty a exponáty kedykoľvek vziať do rúk, vnímať ich zrakom, ale aj ostatnými zmyslami, rovnako je tomu aj pri príprave tvorivých dielní a programov. Deti si zvykajú na vzájomnú komunikáciu a majú možnosť prezentovať svoje schopnosti a zručnosti.

Svoju činnosť koordinuje s príslušnými organizáciami na Slovensku i v zahraničí.

Kunsthalle Bratislava je nezberkotvorná štátna príspevková organizácia výstavného, dokumentačného a vzdelávacieho typu s celoslovenskou pôsobnosťou v oblasti súčasného

vizuálneho umenia. Hlavným poslaním organizácie je odborne a cieľavedome prezentovať súčasné vizuálne umenie v celej jeho šírke a rozmanitosti, systematicky ho mapovať, odborne reflektovať a sprístupňovať domácemu, ako aj zahraničnému publiku. Jedným z cieľov činnosti KHB je aj medzinárodná podpora a zviditeľnenie slovenského umenia v zahraničí.

K 1. januáru 2020 bola KHB vlastnou zriaďovacou listinou založená ako samostatná štátna príspevková organizácia MK SR pod oficiálnym názvom Kunsthalle Bratislava.

V priebehu účtovného obdobia od 1. januára 2022 do 31. decembra 2022 nastala zmena v štruktúre konsolidovaného celku. Zákonom č. 505/2021 došlo od 1. januára 2022 k zmene zriaďovateľskej pôsobnosti Múzea Slovenského národného povstania z Ministerstva kultúry SR na Ministerstvo obrany SR.

V. Informácie u fungovaní Ministerstva kultúry SR

Pôsobenie MK SR upravuje § 18 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii vlády SR a organizácii ústrednej štátnej správy Slovenskej republiky, v zmysle ktorého je ministerstvo ústredným orgánom štátnej správy Slovenskej republiky pre štátny jazyk, ochranu pamiatkového fondu, kultúrne dedičstvo a knihovníctvo, umenie, autorské právo a práva súvisiace s autorským právom, kultúrno-osvetovú činnosť a ľudovú umeleckú výrobu, prezentáciu slovenskej kultúry v zahraničí, vzťahy s cirkvami a náboženskými spoločnosťami, médiá a audiovizíu, podporu kultúry národnostných menšín. Ministerstvo tiež metodicky riadi činnosť slovenských inštitútov v zahraničí v oblasti ich kultúrneho pôsobenia.

Pri plnení svojich úloh sa riadi Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, právne záväznými aktmi Európskej únie, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, uzneseniami vlády Slovenskej republiky, štatútom a organizačným poriadkom ministerstva, zameraním kultúrnej politiky, ktorá nadväzuje na Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky, Plánom legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky a Plánom práce vlády Slovenskej republiky na príslušný rok.

Účtovný prehľad na stav konsolidovaného celku poskytuje Konsolidovaná účtovná závierka za rok 2022, ktorú tvorí konsolidovaná súvaha, konsolidovaný výkaz ziskov a strát a konsolidované poznámky. Rozpočtový pohľad na čerpanie prostriedkov štátneho rozpočtu

Ministerstva kultúry Slovenskej republiky v štruktúre záväzných ukazovateľov z pohľadu ekonomickej, funkčnej a programovej štruktúry poskytuje Štátny záverečný účet za rok 2022.

Záväzný ukazovateľ príjmov kapitoly bol stanovený v sume 1 500 000 eur. Počas roka bol upravený na 1 508 653 eur. Rozpočtová kapitola ministerstva dosiahla skutočné príjmy celkom v sume 1 523 050 eur, z toho príjmy z poistného plnenia v sume 8 653 eur.

Výdavky kapitoly MK SR boli schválené v sume 318 937 110 eur a v priebehu roka upravené rozpočtovými opatreniami na sumu 366 690 722 eur. Skutočné čerpanie k 31.12.2022 predstavuje sumu 365 973 167 eur. Výdavky kryté prostriedkami z EÚ vrátane POO boli v sume 4 507 972 eur.

Navýšenie bolo spôsobené najmä zvýšením rozpočtu RTVS o 14 789 951 eur a navýšením transferu pre príspevkové organizácie o 13 568 631 eur na dofinancovanie hlavných činností, zabezpečenie finančného krytia prioritných projektov a dofinancovanie výpadku príjmov za obdobie 1.-3.2022 ovplyvnených ešte obmedzeniami pandémie. Zároveň v kategórii bežných výdavkov došlo k zníženiu z dôvodu preklasifikácie do kapitálových výdavkov v sume 2 840 000 eur na základe reálnej potreby financovania DS MK SR Obnovme si svoj dom.

Záväzný ukazovateľ – kapitálové výdavky zo zdroja štátneho rozpočtu bol stanovený v sume 36 182 610 eur, rozpočtovými opatreniami bol zvýšený na sumu 59 359 852 eur, tento bol splnený na 99,7 % v sume 59 217 979 eur. Okrem uvedeného boli v rámci schváleného rozpočtu kapitálové výdavky Plánu obnovy a odolnosti v sume 584 478 eur. Najvyšší nárast bol spôsobený navýšením rozpočtu RTVS o 3 000 000 eur na investičné účelové projekty, ďalej posunutím finančných prostriedkov pre Divadlo Nová scéna v sume 3 660 000 eur na nákup budovy a Slovenskú národnú galériu na rekonštrukciu a následné vybavenie areálu v celkovej výške 7 183 964 eur.

Celkové plnenie príjmov bolo v roku 2022 v porovnaní s rokom 2021 vyššie o 897 742 eur, čo bolo spôsobené príjmom Pamiatkového úradu SR z prenájmu budovy na Hviezdoslavovom nám. v Bratislave.

Ministerstvo realizovalo plnenie úlohy vyplývajúcej z Revízie výdavkov na kultúru, a to prvotný zber dát v rámci kultúrnych politík, medzi ktoré boli zaradené aj sektorové politiky

všetkých odvetví kultúrneho a kreatívneho priemyslu a politiky vzdelávania profesionálov pôsobiach v oblasti kultúry.

Národný projekt Zavádzanie a podpora manažérstva kvality v organizáciách verejnej správy sa na MK SR začal realizovať od septembra 2020 a trval do apríla 2022. Cieľom projektu bolo prispieť k zvýšeniu efektivity a kvality riadenia činností organizácií verejnej správy. Počas implementácie prešlo ministerstvo fázou samohodnotenia, zlepšovania a celý proces bol ukončený hodnotením Externej spätnej väzby modelu CAF.

Výsledkom hodnotenia externými hodnotiteľmi bolo udelenie titulu Efektívny používateľ modelu CAF Úradom pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR. Ministerstvo pokračuje II. fázou implementácie modelu CAF v rámci udržateľnosti projektu.

Činnosť konsolidovaného celku nemá vplyv na životné prostredie a zamestnanosť.

Konsolidovaná účtovná závierka bola zostavená za predpokladu nepretržitého trvania všetkých účtovných jednotiek konsolidovaného celku.

VI. Záver

Ministerstvo kultúry sa snažilo v Konsolidovanej výročnej správe Ministerstva kultúry Slovenskej republiky za rok 2022 prezentovať základné údaje o kapitole MK SR, jej postavenie, pôsobnosť, úlohy ministerstva a organizácií v jej pôsobnosti, ich plnenia, hodnotenie výsledkov rozpočtového hospodárenia kapitoly, rozpočtových a príspevkových organizácií v jej pôsobnosti a majetkovej pozície kapitoly.

Konsolidovaná účtovná závierka MK SR za rok 2022 je overená nezávislou audítorskou spoločnosťou v súlade s Medzinárodnými audítorskými štandardmi.

Správa je komplexnou prezentáciou kapitoly MK SR ako jedného ekonomického konsolidovaného celku s predpokladom určitej vypovedacej schopnosti, tak pre laickú, ako aj odbornú verejnosť.